

Veteraneninstituut

Jaarverslag 2017

Voorwoord

Vechten raakt. Dat was in november 2017 de prikkelende titel van onze jaarlijkse Veteranenlezing. Heel toepasselijk vond deze plaats op het prachtige Bronbeek, waar met het museum en ruim veertig bewoners immers nogal wat gevechtservaring is gehuisvest. De keuze voor het jaarthema 'gevechtservaringen' was mede ingegeven door nieuwsgierigheid. Wat doet vechten met iemand? Hoe kijken veteranen met gevechtservaring terug op hun inzet? Ondervinden ze daarvan klachten? Voelen ze zich gewaardeerd? Gevechtservaringen blijken ingrijpend. Ze kunnen zowel voor problemen zorgen als voor positieve persoonlijke groei. Hoe precies? Dat moet u nog maar eens rustig via onze website in het rapport nalezen. Vechten blijft overigens niet alleen tot het missiegebied beperkt. Sommige veteranen moeten vechten om hun plek te vinden in de burgersamenleving, zo weten we van een eerdere veteranenlezing. Andere veteranen moeten wellicht het grootste gevecht van hun leven voeren om gezondheidsklachten te overwinnen of – als dat niet helemaal mogelijk is – om met hun beperkingen te leren leven. Dat dit ook voor hun thuisfront een zwaar gevecht kan zijn, behoeft geen betoog. Voor onze missie als Veteraneninstituut is 'vechten' natuurlijk niet het juiste woord. Wel zetten we ons enthousiast en vol overtuiging in voor veteranen en hun thuisfront, zeker voor hen die onze steun zo hard nodig hebben. We doen veel en boeken daarbij successen, zo blijkt in dit jaarverslag, ook al doen we niet altijd het goede en doen we niet alles goed. Gelukkig zijn veteranen in overgrote meerderheid erg tevreden over ons werk. En daar doen we het voor. Ook hun tevredenheid raakt! Daarom staan we in 2018 extra gemotiveerd voor hen klaar.

Drs. Gerrit Valk,
Voorzitter

Jaarverslag 2017

Inhoud

1. Veteraneninstituut en de veteranenpas	3
2. Veteraan in de Klas	7
3. Vrijheid. Powered by veteranen.	9
4. Veteranendagen	11
5. Lokale Veteranendagen en inspiratiebijeenkomsten	12
6. Nijmeegse Vierdaagse en Mud Masters	13
7. Social facts	14
8. Kennis en onderzoek	15
9. Jaarthema en Veteranenlezing	19
10. Home@Vi	20
11. Werkzaamheden voor Defensie	22
12. Personeel	23
13. Financiën	26
14. Controleverklaring accountant	27
15. Nawoord	28

[Klik op een hoofdstuk](#)

1.

1.1 Veteraneninstituut en de veteranenpas

Veteraneninstituut (Vi)

Veteranen verdienen maatschappelijke erkenning en waardering. Wij zetten ons hiervoor in. Ook verwerven en delen wij kennis over onderwerpen die van belang voor veteranen, beleidsmakers en beleidsuitvoerders zijn en bevorderen wij wetenschappelijk onderzoek naar veteranenthema's. Tot slot bieden wij veteranen, diensslachtoffers en hun gezinsleden via het Veteranenloket toegang tot zorg en dienstverlening.

Veteranen... wie zijn dat precies?

"Veteranen zijn alle (ex-)militairen met de Nederlandse nationaliteit die het Koninkrijk dienden in oorlogsomstandigheden of daarmee overeenkomende situaties, zoals vredesmissies in internationaal verband."

Veteranenpas

Alle veteranen hebben recht op de veteranenpas. Het Vi verstrekt deze pas. Veteranenpashouders ontvangen gratis het maandblad Checkpoint en – mits ze uit dienst zijn (postactief) - twee treinkaartjes per jaar om veteranenbijeenkomsten en –evenementen te kunnen bezoeken.. Ook ontvangen veteranen op vertoon van de pas tal van kortingen. Sinds 2016 staan deze overzichtelijk in een mobiele app en een website www.veteranenpasvoordeel.nl.

Jaarlijks initieert of ondersteunt het Vi enkele bijzondere acties. Veteranen ontvingen dit jaar 40% korting bij deelname aan Mud Masters eind september en zij konden onder meer gratis naar de voorstelling 'Vergeten krijgers', de film 'Voir du Pays' en naar een voetbalwedstrijd van Vitesse en NAC Breda.

Veteranen met pas lezen gratis de Checkpoint

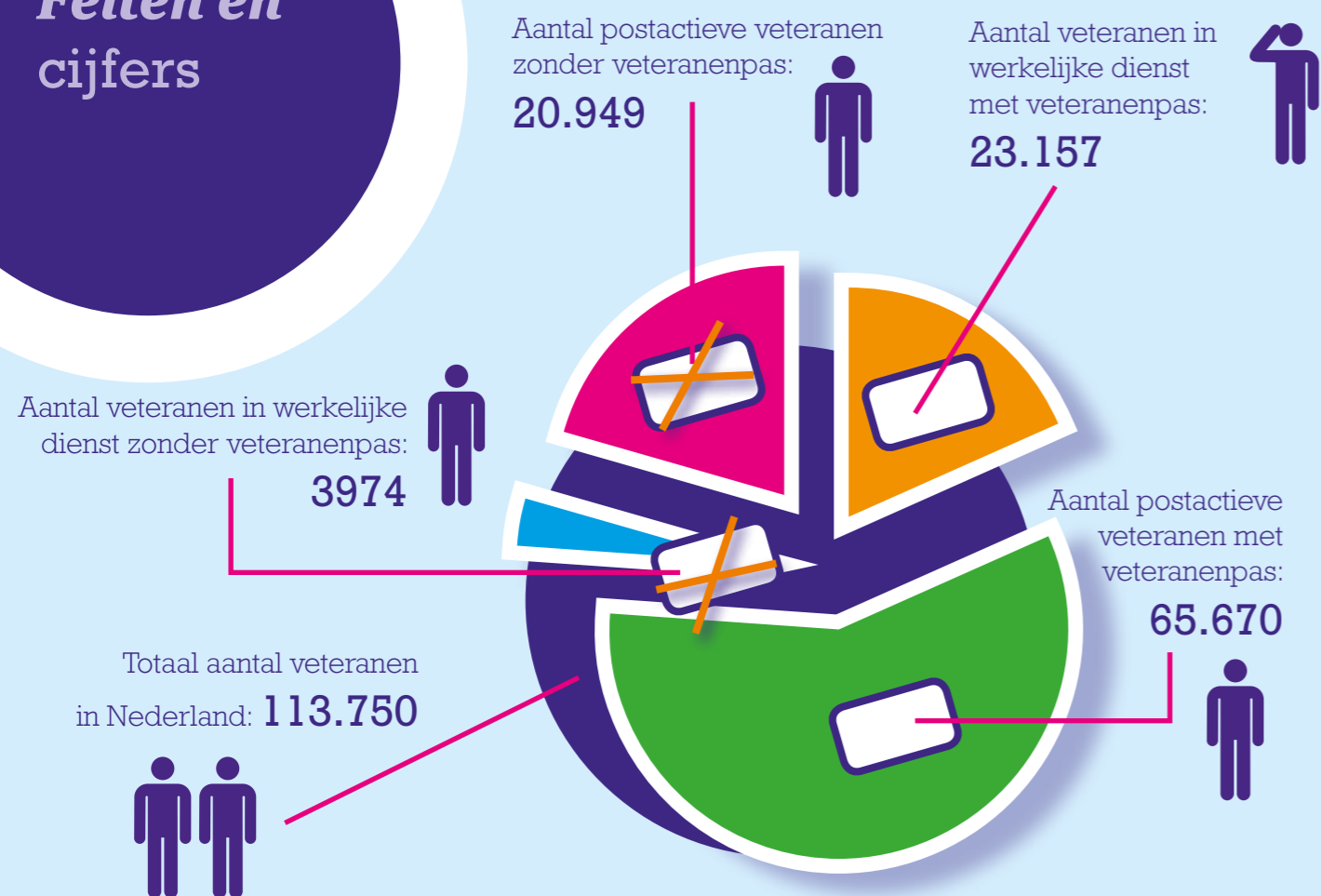

Veteranen in dienst lezen de Checkpoint digitaal

Postactieve veteranen lezen de Checkpoint in gedrukte vorm

Feiten en cijfers

2017

In totaal zijn er 2.229 veteranenpassen verstrekt.

854
voor veteranen in werkelijke dienst

1.375
voor postactieve veteranen

1.2 Veteranen en de veteranenpas 2017

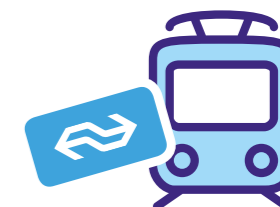
Checkpointthema's

Nr. 1:	Ted Meines 1921-2016	Nr. 6:	Grenzeloze vriendschap
Nr. 2:	75 jaar commando's	Nr. 7:	Marechaussee op missie
Nr. 3:	De toekomst van herdenken	Nr. 8:	In gevecht
Nr. 4:	Morele dilemma's	Nr. 9:	Eindelijk erkenning
Nr. 5:	Muziek	Nr. 10:	Ver van huis en haard

Dienstslofferpas

Aantal dienstslofferpassen uitgegeven in 2017: **741**

Sinds september 2017 krijgen ook dienstsloffers gratis toegang tot de militaire musea op vertoon van hun dienstslofferpas.

NS dagkaarten 2017

Uitgegeven kaarten algemeen vervoer:

23.261

Uitgegeven kaarten t.b.v. een evenement:

15.792

Totaal uitgegeven NS-dagkaarten:

39.413

Uitgegeven kaarten per evenement:

Evenement	Aantal treinkaarten
Veteranendag Koninklijke Marine	2.872
Nederlandse Veteranendag	7.102
Herdenking Oud-Korea Strijders	51
Nationale Indië-herdenking Roermond	4.102
Veteranendag Koninklijke Luchtmacht	1.105
Veteranendag Koninklijke Marechaussee	290
Herdenking 11 LMB 7 December	200
Erecouloir (Prinsjesdag Veteranen Platform)	70
TOTAAL	15.792

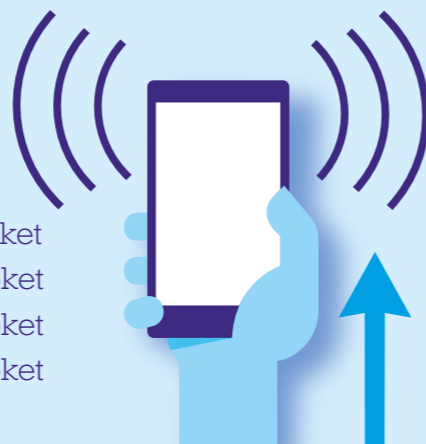
Feiten en cijfers

Aantal telefoontjes

in 2014: **5.500** naar het Veteranenloket
in 2015: **25.000** naar het Veteranenloket
in 2016: **24.000** naar het Veteranenloket
in 2017: **20.000** naar het Veteranenloket

@ en **14.000** e-mailberichten

* De daling in het aantal telefoontjes komt doordat steeds meer veteranen het Veteranenloket bereiken via e-mail en 'Mijn Vi'.

'Mijn Vi'

Mijn Vi is een beveiligd onderdeel van de Vi-website waarin veteranen digitaal de dienstverlening kunnen regelen met het Vi.

Nieuwe accounts in 2017: **3000**

Aantal accounts actief: **17.580**

Zorgcliënten

Aantal zorgcliënten in 2014: **800**

Aantal zorgcliënten eind 2016: **2000**

Aantal zorgcliënten eind 2017: **2180**

* De groep zorgcliënten die via het Veteranenloket wordt begeleid bestaat uit veteranen, dienstslachtoffers en relaties. De caseload stijgt nog steeds. Gemiddeld komen er tien dossiers per maand bij.

1.3 Veteranenloket

Via het Veteranenloket krijgen veteranen en hun relaties en militaire oorlogs- en dienstslachtoffers toegang tot diensten, zorg, materiële ondersteuning en informatie. Het loket is uitgegroeid tot een breed bekende en volwaardige toegangspoort.

Veteranenportaal

Samen met het Landelijk Zorgsysteem voor Veteranen (LZV) werkt het Vi aan de introductie van een persoonlijke, digitale gezondheidsomgeving voor veteranen. Het Veteranenportaal werd in 2017 verworven en er is een plan voor een 1e pilot ontwikkeld waarin postactieve veteranen met een hulpvraag zullen worden betrokken. Het Veteranenportaal geeft de veteraan de mogelijkheid om (digitaal) zijn / haar eigen dossier bij te houden en geeft de mogelijkheid tot e-mailen, chatten en beeldbellen in een beveiligde omgeving. Het wordt dus ook een communicatiemiddel waarmee de veteraan belangrijke anderen bij het zorgtraject kan betrekken.

Caseload

Zoals uit de tabel blijkt is in 2017 de caseload (veteranen of relaties met een hulpvraag) blijven groeien. Eind 2016 begeleidde het Veteranenloket zo'n 2000 cliënten. Eind 2017 bedroeg de caseload 2180. De caseload groeide nog zo'n 10 dossiers per maand. In 2016 en 2017 zijn tal van beheers- en noodmaatregelen genomen om de groeiende caseload met de beschikbare capaciteit goed te kunnen bedienen. Daarnaast is wederom extra personeel ingestroomd. Vanuit het ABP werd een Continuous Improvement & Innovation (CI&I) traject opgestart, dat tal van verbetermaatregelen ontwikkelde die werden geïmplementeerd en geëvalueerd. Zo is het gelukt om de interne procesgang te vereenvoudigen en om de reistijden en kilometers van zorgcoördinatoren voor cliëntbezoeken flink te verminderen. Hiermee kwam meer tijd voor de cliënten zelf beschikbaar.

Feiten en cijfers

Caseload

(veteranen/ MOD-ers/relaties met een hulpvraag die worden begeleid door het Veteranenloket)

Zelftest: Mirror

In 2017 kwamen via de zelfhulptest Mirror zo'n 40 aanmeldingen bij het Veteranenloket binnen.

Dat betekent dat de veteraan de zelfhulptest invulde en daarin zoveel klachten rapporteerde dat hem digitaal werd geadviseerd zijn hulpvraag door te geleiden naar het Veteranenloket. Na goedkeuring door de veteraan ontvangt het loket dan een digitale aanmelding in de mailbox en neemt een medewerker contact op. Bij het merendeel van deze aanmeldingen heeft dit ook daadwerkelijk tot een zorgtraject geleid.

Klik op mij!

1.4 Beveiliging zelfhulptest

Naast het CI&I-traject bij ABP werd een vergelijkbaar traject opgestart in de 'keten' van het Veteranenloket, het proces waarin veteranen met een hulpvraag worden doorgeleid naar de 1^e en 2^e lijns hulpverlening. Ook hieruit zijn verbetermogelijkheden voortgekomen. Deze worden komend jaar uitgewerkt en beproefd. Ondanks tal van maatregelen is de groei aan nieuwe hulpvragen zodanig geweest dat er een wachtlijst voor de materiële hulpvragen is ontstaan, waardoor cliënten soms enkele weken moesten wachten op de start van dat traject. Hulpvragen m.b.t. psychische of psychosociale problemen werden altijd direct doorgeleid naar het LZV.

Beveiliging persoonsgegevens en informatiesystemen

We hebben dit jaar veel energie gestoken in het beter beveiligen van veteranengegevens in onze informatiesystemen en het - indien nodig en toegestaan - delen van deze gegevens met derden. We bereiden ons voor op de Algemene Verordening Gegevensbeheer die per mei 2018 van kracht wordt. Het Vi heeft door een gespecialiseerde organisatie een audit laten uitvoeren en op basis daarvan advies en ondersteuning ontvangen. Daarnaast hebben we een beveiligde digitale omgeving ingericht waarin het Vi veteranen- en persoonsgegevens kan ontvangen en op veilige wijze kan delen met andere organisaties, zoals gemeenten ten behoeve van lokale veteranendagen.

2.

Sinds 2005 voert het Veteraneninstituut het educatieve programma 'Veteraan in de Klas' (VidK) uit. Via dit programma geven veteranen gastlessen op basisscholen, middelbaar onderwijs en andere onderwijsinstellingen.

**Het passen/
gebruiken van
de materialen
was een hit**

Leerkracht middelbare
school, HAVO 1

Veteraan in de Klas

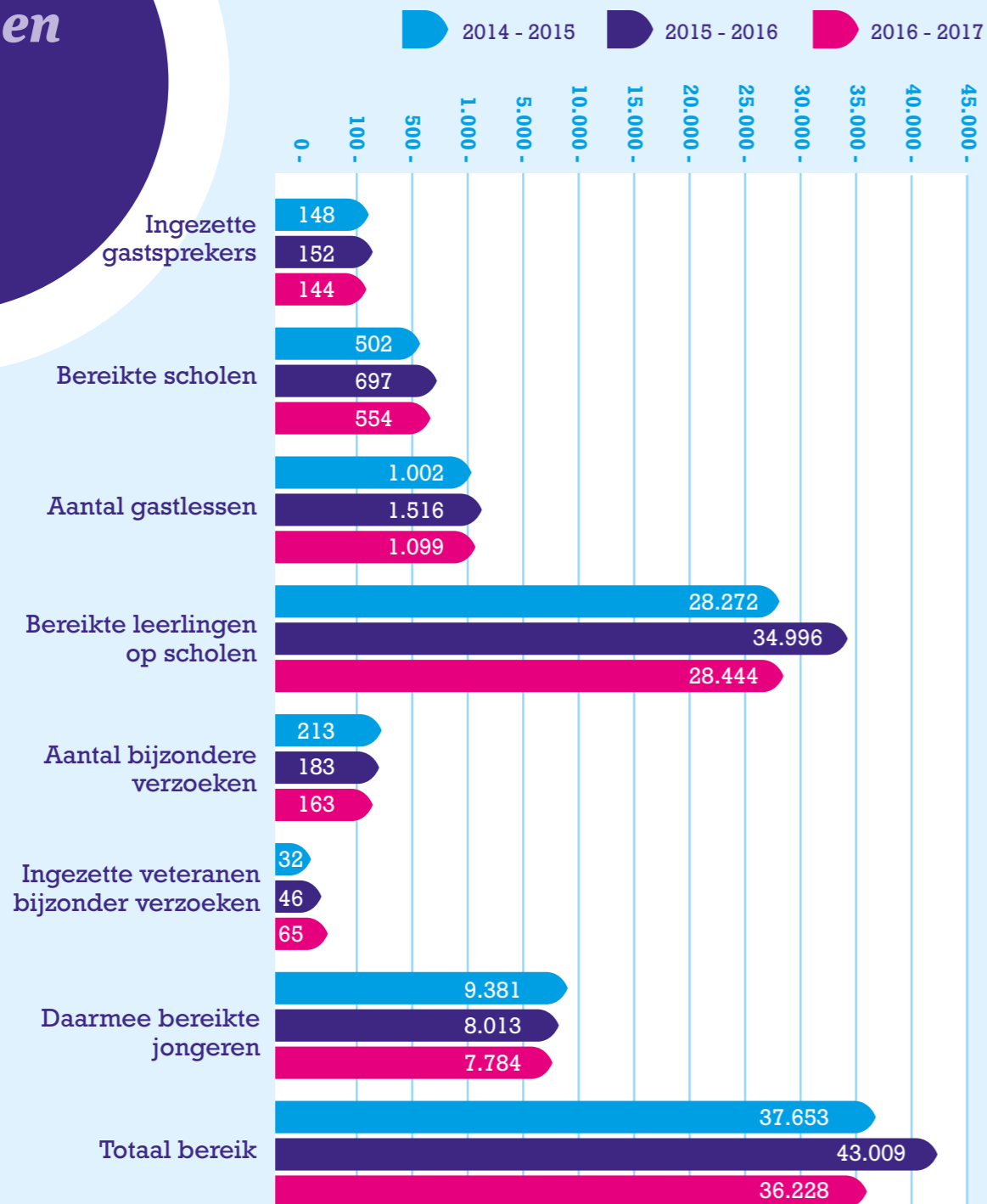
De veteranen vertellen leerlingen over hun ervaringen tijdens oorlogen en vredesmissies. Het doel van het programma is om de bekendheid met uitzendervaringen bij jongeren te vergroten, begrip te kweken voor de uitdagende omstandigheden waaronder veteranen zijn ingezet en waardering voor die inzet te bevorderen. De gastlessen, een vorm van levende geschiedenis, sluiten aan bij andere onderwijsdoelen en bij thema's omtrent burgerschapsvorming. Het vier personen sterke Bureau Educatie van het Vi geeft in overleg met de Stichting Nederlandse Veteranendag leiding aan het Educatief Programma en maakt daarbij dankbaar gebruik van veteranen die vrijwillig fungeren als regiocoördinator om vraag (scholen) en aanbod (gast sprekers) in hun regio op elkaar af te stemmen.

Algemeen

De afgelopen jaren heeft het programma een flinke groei doorgemaakt. In 2017 is het aantal gastlessen afgenomen, maar hebben we de basis gelegd om verdere groei mogelijk te maken. Nóg belangrijker is dat we hebben ingezet op het verbeteren van de kwaliteit van de gastlessen. Dit is in 2017 gebeurd door het aanbieden van trainingen en cursussen aan gast sprekers, afstemming met de scholen om ervoor te zorgen dat gastlessen aansluiten op andere leerdoelen, het professioneel registreren en evalueren van de gastlessen en het invoeren van een professioneel planningsysteem (Helios) waarin alle aanvragen voor gastlessen worden toegewezen, ingepland en uitgevoerd. De 257 gast sprekers en de 36 regiocoördinatoren zijn inmiddels wegwijs gemaakt in dit planningsysteem. Helios ontvangt gegevens uit Exact, waardoor deze altijd up-to-date zijn. Ook is het hierdoor makkelijker om gast sprekers uit andere regio's in te plannen. Door de effectievere bedrijfsvoering is er meer tijd voor de ondersteuning vanuit het Vi voor de vrijwilligers van het programma. Zonder die vrijwilligers is dit programma niet mogelijk.

Feiten en cijfers

Veteraan in de Klas

De gastspreker is fantastisch! Zeer veel respect voor hem!

Leerkracht basisschool, groep 7

Rapportcijfer gastlessen schooljaar 2016-2017

Aantal bereikte leerlingen

3.

Vrijheid.

Powered by veteranen

Een van de doelen van het Vi is om de band tussen veteranen en samenleving te versterken en bekendheid met en waardering voor veteranen in de samenleving te bevorderen. Met dit voorogen bracht het Vi van begin april tot en met 5 mei onder de noemer ‘Vrijheid. Powered by veteranen.’ de relatie tussen vrijheid en veteranen onder de publieke aandacht.

Ook in 2017 stond op 4 mei tijdens de Nationale Herdenking op de Dam een erecouloir met militairen en veteranen op de Dam. De organisatie van het veteranendeel van het erecouloir ging wederom in samenwerking met het Veteranen Platform en het Nationaal Comité 4 en 5 mei.

Om kenbaar te maken wie die veteranen op de Dam zijn en wat zij hebben meegemaakt, hebben we de verhalen en foto's van deze veteranen met de media gedeeld. Met welke gedachten en waarom staan veteranen daar op de Dam? Wat hebben ze meegemaakt? Het zijn vaak mooie en ontroerende verhalen die worden gepubliceerd door regionale en landelijke media.

Op 5 mei gingen veteranen op vijftien bevrijdingsfestivals onder de noemer 'speeddaten met een veteraan' met festivalbezoekers in gesprek over het thema vrijheid. Ook hiervoor was vanuit de landelijke pers veel interesse. Op de volgende pagina staat een kleine greep uit die media-aandacht.

Speeddaten
met veteranen

Speeddaten in de media 2017

Klik op de video!

Feiten en cijfers

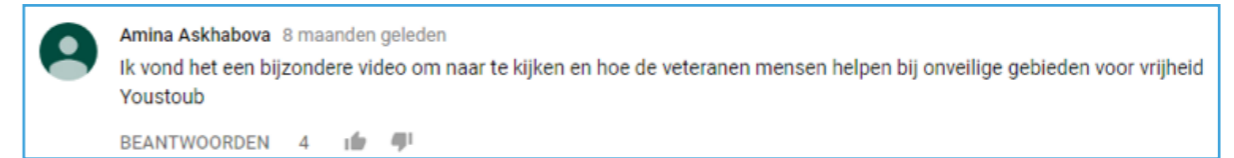
Vrijheid.

Powered by veteranen.

Klik op de video!

Klik op de video!

4.

**Als bewijs
ging de veteraan met
zijn beschreven
langspeelplaat
op de foto.**

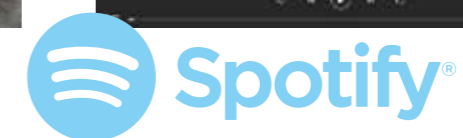
Nederlandse Veteranendag

Plaatje voor je maatje!

De Nederlandse Veteranendag vond plaats op 24 juni. Tijdens de Nederlandse Veteranendag bedanken we alle veteranen voor hun inzet, nu en in het verleden. Wij deden dat deze keer met muziek en lanceerden daarom de campagne 'Plaatje voor je maatje'!

Plaatje voor je maatje

Veteranen konden met een witte stift op een papieren langspeelplaat (LP) een nummer voor hun maatje én zijn of haar naam opschrijven. De veteraan kon met de LP op de foto en die foto ging vervolgens naar zijn maatje toe! De nummers op de LP's werden gedraaid door DJ Daniel Abrandis, veteraan en oud-marinier. Vanuit de lounge konden alle bezoekers onder het genot van drankjes en hapjes genieten van de nummers die werden gedraaid. We hebben alle nummers in een playlist op Spotify gezet!

5.

“Ik ervaar de aandacht voor veteranen als heel belangrijk. Onderschat ook niet hoeveel waardering het geeft bij de familieleden van de veteraan. Ik geloof erin. Het verbindt. Het is belangrijk, ga door!”

Lokale veteranendagen en inspiratiebijeenkomsten

Om gemeenten te inspireren om een interessant programma te ontwikkelen voor lokale veteranenactiviteiten, organiseerde het Vi samen met de Stichting Nederlandse Veteranendag drie inspiratiebijeenkomsten in verschillende regio's.

Dit jaar woonden ruim 140 gemeentemedewerkers / en andere organisatoren van veteranendagen / de bijeenkomsten bij. De burgemeester van Utrecht én voorzitter van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, de heer Jan van Zanen, opende de bijeenkomst in Gouda en benadrukte het belang van lokale veteranenactiviteiten.

Aantal aanvragen adressen door gemeenten in 2016: **315**
 Aantal aanvragen adressen door gemeenten in 2017: **352**

Aantal adressen opgevraagd veteranen **uit dienst 2016:** **64.562**

Aantal adressen opgevraagd veteranen **uit dienst 2017:** **80.057**

Aantal adressen opgevraagd veteranen **in dienst 2016:** **6.912**

Aantal adressen opgevraagd veteranen **in dienst 2017:** **8.013**

Totaal aantal veteranen dat een uitnodiging ontving voor een **lokale veteranendag in 2017:** **88.070**

6.

Nijmeegse Vierdaagse & Mud Masters

Nijmeegse Vierdaagse

In juli liepen bijna 80 veteranen de Nijmeegse Vierdaagse onder de vlag van het Vi. Zij werden optimaal verzorgd, onder andere dankzij de inzet van masseurs van het Korps Mariniers. Medewerkers van het Vi en vrijwilligers zorgden onderweg voor een versnapering en achteraf voor een drankje in een café.

Mud Masters

Ook dit jaar was het Vi weer van de partij bij Mud Masters Biddinghuizen. Op zaterdag 23 september 2017 verzamelden ruim honderd veteranen zich bij de tent van het Vi. Even opwarmen met koffie en thee voordat ze aan de bak moesten. Daarna trotseerden ze het modderige parcours met pittige obstakels. Het resultaat? Iedereen kwam strijdend over de finish! En de beloning? Een lekker koud en welverdiend biertje of frisje! We hebben er ook een stoere *aftermovie* van gemaakt. Die bekijk je op ons YouTube-kanaal.

[Klik op de video!](#)

7.

Facebook

Aantal likes op 1 januari 2017: **14.906**
 Aantal likes op 31 december 2017: **16.260**

Meest gelikedede post:

'Ik handelde zoals ik dat in de oefeningen geleerd had'
<https://www.veteraneninstituut.nl/verhalen-van-veteranen/handelde-zoals-oefeningen-geleerd/>

Organisch Bereik: **62.457** mensen
 Likes: **396** Reacties: **55**
 Aantal gedeeld **32**

Twitter

volgers op 1 januari 2017: **1.882**
 volgers op 31 december 2017: **2.055**

LinkedIn

volgers op 1 januari 2017: **1.020**
 volgers op 31 december 2017: **1.296**
 Best bekeken post: Veteranenlezing

Het Facebook- en LinkedIn bericht

Klik op mij!

Social facts

Web

Website Veteraneninstituut

Aantal sessies in 2016: **339.371**
 Aantal sessies in 2017: **371.674**

App

Installaties iOS apparaten in 2017: **2.940**
 Installaties Android apparaten in 2017: **986**

Kerstactie

1.403 kerstwensen gestuurd
 'Sluit je aan bij onze gezamenlijke missie!' Elke kerstwens bestond uit twee voetstappen. Alle kerstwensen hebben er voor gezorgd dat we samen 60 kilometer hebben afgelegd! Hiervoor hebben we gezamenlijk **75.567** stappen gezet.

Kennis en onderzoek

2017 was voor het Vi op het gebied van kennis en onderzoek een boeiend en afwisselend jaar. Vrijwel alle voorgenomen projecten uit het Activiteitenplan 2017 werden uitgevoerd. Daarnaast zijn er – meestal op verzoek van strategische partners – enkele niet in het activiteitenplan opgenomen werkzaamheden voltooid.

Een project dat niet tot uitvoering kwam, is het tweejaarlijkse onderzoek naar de beeldvorming van veteranen in de media, terwijl de inhoudelijke bijdrage aan het Handboek Veteranen (Kluwer-serie) enige vertraging opliep. Onvoorziene extra activiteiten waren in 2017 onder meer een Checkpoint-lezersonderzoek, het Veteranen Interviewproject Bronbeek (VIP-Bronbeek), voorbereidingen op het Klanttevredenheidsonderzoek Zorgcoördinatie, enkele (Engelstalige) publicaties, deelname aan de klankbordgroep van het onderzoek naar geweldstoepassing tijdens de Indonesische dekolonisatieoorlog en een bijdrage aan de ontwikkeling van een 'Voorspelmodel Caseload Veteranenloket'

Interviewcollectie

Het verbeteren, toegankelijker maken en aanvullen van de Interviewcollectie Nederlandse Veteranen vroegen in 2017 veel aandacht. In nauwe samenwerking met Become-IT is voor de interviewcollectie een nieuwe website gebouwd (www.veteranenvertellen.nl) met daaraan gekoppeld een verbeterde zoekmachine. Een tweede grote verandering was dat het openbare gedeelte van de collectie niet

Klik op mij!

langer via Data Archiving Network Systems (DANS) wordt gestreamd, maar door het Vi zelf. De redenen hiervoor waren sneller nieuwe interviews online te kunnen zetten en makkelijker veranderingen in de openbare collectie te kunnen doorvoeren. Intussen is de collectie met bijna 40 interviews aangevuld, onder meer met 27 interviews met bewoners van Bronbeek (VIP Bronbeek), mede ter voorbereiding op een Bronbeek-expositie (januari 2018). Verder heeft op het gebied van 'oral history' een samenwerking met de Universiteit van Amsterdam vorm gekregen. In 2017 heeft het Vi twee studenten militaire geschiedenis een stageplek geboden.

Onderzoek

De voortgang binnen het meerjarige Levenslooponderzoek was in 2017 wat minder groot dan gepland, deels omdat de hoofdonderzoeker veel tijd moest besteden aan het creëren van draagvlak voor het onderzoek binnen Defensie, het maken van werkafspraken met Defensie-onderzoekers over het benaderen van de doelgroep (actief dienende militairen die Defensie op korte termijn gaan verlaten) en vanwege prioriteit van andere werkzaamheden. Het onderzoek heeft tot doel zicht te krijgen op de wijze waarop militaire ervaringen, en uitzend-ervaringen in het bijzonder, het verdere leven van de Nederlandse veteraan hebben beïnvloed.

Kennis en onderzoek

Een tweede meerjarig onderzoeksproject is het promotieonderzoek (Radboud Universiteit) van een KOC-medewerker naar de vorming en bevestiging van groepsidentiteit onder (jonge) veteranen (Libanon, Bosnië en Afghanistan) en de relatie daarvan met maatschappelijke erkenning en waardering. In 2017 lag het accent binnen dit kwalitatieve onderzoek op participatie & observatie (bijwonen veteranenbijeenkomsten) en het afnemen en uitwerken van ongeveer 40 interviews met veteranen.

De traditionele (twee)jaarlijkse onderzoeken leverden in 2017 opnieuw waardevolle informatie op. Het publieke opinieonderzoek (Nederlanders aan het woord) van het Vi en het Nationaal Comité Veteranendag, dat meeliep met de Imagomonitor Defensie van de afdeling TOS, bevestigde het beeld van grote publieke waardering voor veteranen en een breed maatschappelijk draagvlak voor het veteranenbeleid. Het maakte ook inzichtelijk dat Nederlanders weinig doen om die waardering aan veteranen kenbaar te maken. Binnen het vragenlijstonderzoek Kerngegevens Veteranen was er extra aandacht voor het jaarthema 'gevechtservaringen', mede met het oog op de Veteranenlezing 2017 op Bronbeek. Er zijn ook vragen toegevoegd over veteranenidentiteit en over de waardering die veteranen zelf hebben voor hun eigen inzet en het optreden van hun eenheid.

Op basis van het in 2015 gestarte onderzoek naar vrouwelijke veteranen (literatuur, vragenlijst, focusgroepen en dossieronderzoek) is begin 2017 een eindrapportage verschenen. Op basis daarvan heeft de Stuurgroep LZV aanbevelingen richting zorginstellingen en het ministerie gedaan, onder meer om vrouwelijke veteranen te faciliteren met elkaar in contact te komen met het oog op het onderling bieden van sociale steun.

Onderzoek dat het Vi helpt faciliteren was in 2017 wederom het Leids promotieonderzoek dat het NIMH en het Vi laten uitvoeren naar de ervaringen tijdens en na de

8.

vredesmissie in Cambodja (UNTAC 1992-1993). Ook leverde het Vi ondersteuning aan een in 2016 gestart onderzoek (DGO/NIMH) naar de militair geneeskundige verzorging sinds 1945. Verder heeft het KOC in 2017 tientallen promovendi, studenten en scholieren begeleid of ondersteund bij hun onderzoek of publicatie. Ten slotte werd ondersteunend onderzoek verricht om meer inzicht te krijgen in de opvattingen van veteranen over het tijdschrift Checkpoint dat in opdracht van het Vi wordt gemaakt. De belangrijkste uitkomst was dat het overgrote deel van de veteranen erg tevreden is over de inhoud van ons tijdschrift.

Met onderdelen van Defensie en de Raad voor civiel-militaire Zorg en Onderzoek (RZO) vond ook in 2017 afstemming plaats over de onderzoeksagenda 'uitzendgerelateerde problematiek', waarvoor het KOC de Onderzoekswijzer Gezondheid & Welzijn bijhoudt. De eveneens digitaal toegankelijke Onderzoekswijzer Maatschappelijke Waardering is in 2017 geactualiseerd. De samenwerking op onderzoeks- en kennisgebied met Defensie (NLDA, TOS, MGGZ) en de Politieacademie kreeg in 2017 verder vorm door het houden van een werkgroep-bijeenkomst en het organiseren van een symposium over 'mentale weerbaarheid' dat goed werd bezocht.

Kennis en onderzoek

Op het gebied van onderzoek is in 2017 een samenwerking gestart met het *Veterans and Families Institute* (Anglia Ruskin University) die in 2018 zal worden geformaliseerd. Eind 2017 heeft een onderzoeker van dit Britse instituut enkele weken op het Veteraneninstituut gewerkt, mede om samen met een van de KOC-onderzoekers te schrijven aan een internationale publicatie.

Kennis

Uit de algemene opdracht van het Vi vloeit eveneens het fungeren als kenniscentrum voort. Hiertoe behoorde in 2017 onder meer het onderhouden, actualiseren en verbeteren van de Vi-website. Andere onderdelen van de kennistaak bestonden in 2017 uit het publiceren van zo'n twintig artikelen voor een breder publiek (onder meer in Checkpoint), het verzorgen van lezingen en presentaties voor uiteenlopende doelgroepen, het schrijven van toespraken of het aanleveren van bouwstenen daarvoor (bijvoorbeeld t.b.v. de '7 December-herdenking', lokale veteranendagen en DIG-uitreikingen), het (mede-)organiseren van symposia (onder meer het symposium over mentale weerbaarheid op 4 oktober en de Veteranenlezing over gevechtservaringen op 6 november), het beantwoorden van vragen die via het Veteranenloket binnenkomen, het beter toegankelijk maken van de interviewcollectie en het participeren in redacties/werkverbanden (o.m. Checkpoint, de Netherlands Intelligence Studies Association, de Wetenschappelijke Commissie voor Afstemming en Advies van het LZV en de Klankbordgroep Indiëonderzoek).

Tot de grootschaliger kennisproducten behoorden onder meer het redigeren/mee-schrijven aan de boeken "Operatie Keystone, Nederlanders bij de Special Air Service (SAS), december 1944 – mei 1945.", "*Perspectives on Military Intelligence from the First World War to Mali - Between Learning and Law*." en "De Javazee-campagne na 75 jaar. Sporen van de strijd van de Koninklijke Marine tegen Japan, december 1941-maart 1942." Voor een reeds gepubliceerde Britse wetenschappelijke bundel

8.

“Support for veterans”, die in maart 2018 wordt gepresenteerd, is een hoofdstuk (*The Dutch case*) geschreven. Ander kennisproducten waaraan in 2017 is gewerkt en die de komende jaren verschijnen zijn een NAVO-bundel over de transitie van veteranen naar de burgersamenleving, het Handboek Veteranen (Kluwer-serie) en de boekenserie Militaire Ooggetuigen (deel 2 en 3 gaan respectievelijk over ‘gevechtservaringen’ en ‘Nederlands-Indië’)

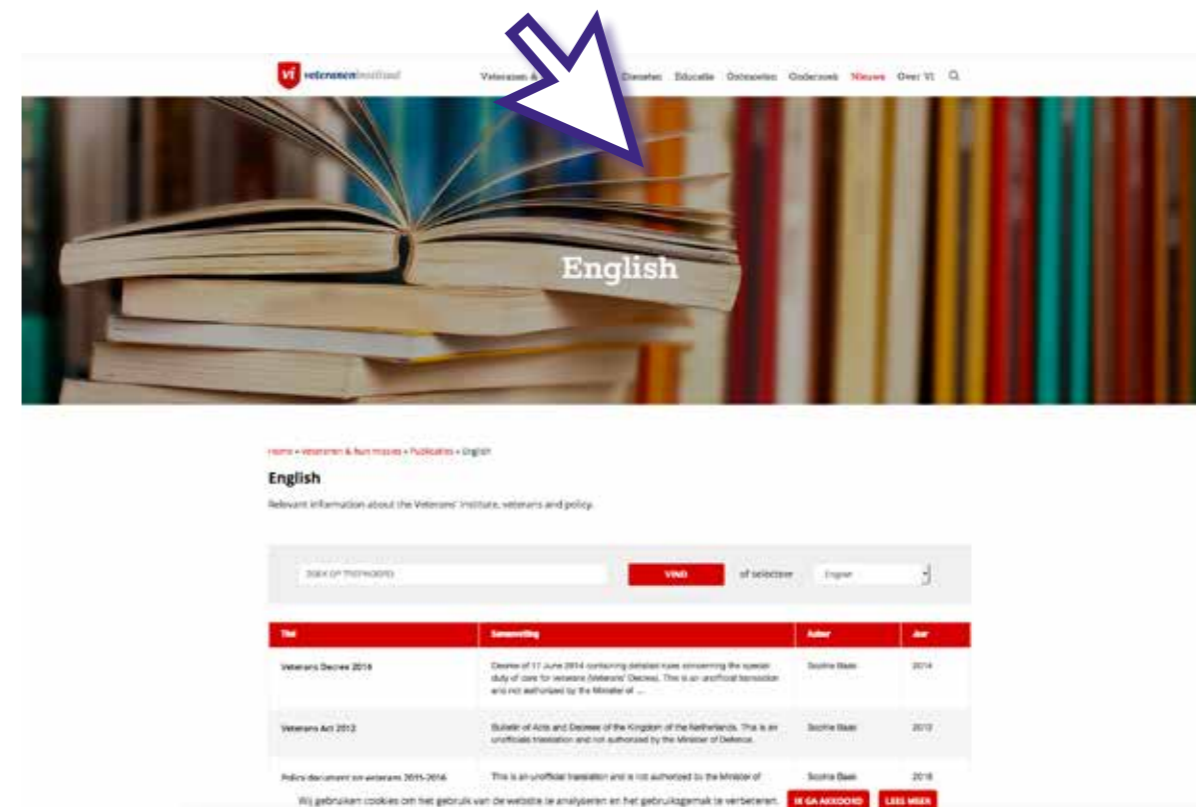
Het Vi heeft in 2017 opnieuw bijgedragen aan de deskundigheidsbevordering van verschillende groepen professionals die met veteranen werken, bijvoorbeeld door presentaties te geven en kennis te delen. Voor wat betreft het bevorderen van de eigen deskundigheid en het delen van kennis met internationale partners waren in 2017 – naast deelname aan diverse symposia en het volgen van opleidingen - vooral de geïntensiveerde samenwerking binnen de door het Vi geleide *Veterans Working Group van de European Research Group on Military and Society (ERGOMAS)* en de deelname aan de *NATO Research Task Group on Veterans Transition* van belang.

Voor de genoemde NAVO-werkgroep stonden in 2017 bijeenkomsten in Noorwegen en Canada op het programma, terwijl onderzoekers van het Vi presentaties over Nederlands veteranenonderzoek

Kennis en onderzoek

verzorgden op het tweejaarlijkse congres van ERGOMAS (Griekenland) en het *Inter-University Seminar on Armed Forces and Society (VS)*. Verder gaf een Vi-onderzoeker op basis van een RIVM-onderzoek en op verzoek van Defensie tijdens een NAVO-bijeenkomst in Letland een presentatie over zelfdoding onder militairen/veteranen. Om kennis met buitenlandse partners te kunnen delen zijn de eerder in het Engels vertaalde veteranenbeleidsdocumenten, onderzoeksrapporten en factsheets via de Vi-website toegankelijk gemaakt.

Klik op mij!

9.

Vechten raakt! ***Gevechtservaring: ingrijpend, vormend en wapenend***

In 2017 bracht het Veteraneninstituut veteranen met gevechtservaring extra onder de aandacht. Om hier meer over te weten te komen, hebben we onderzoek gedaan naar veteranen met gevechtservaring, stond de jaarlijkse Veteranenlezing in het teken van gevechtservaring en deelden we ook via de website verhalen van veteranen met gevechtservaring.

Jaarthema en Veteranenlezing

Onderzoek

Uit onderzoek van het Veteraneninstituut bleek dat driekwart van de veteranen met gevechtservaring trots is op zijn eigen inzet en die van zijn eenheid. Een veteraan met gevechtservaring is meer dan gemiddeld trots, maar zijn of haar ervaring heeft ook zijn prijs. Zo heeft een veteraan met gevechtservaring vaak een minder positieve kijk op de missie, ondervindt deze doorgaans meer (gezondheids-)klachten achteraf en voelt hij of zij zich minder gewaardeerd door de media en de samenleving. Diverse media gaven hier aandacht aan, waaronder de [Volkskrant](#)

Veteranenlezing

Op maandag 6 november vond op Bronbeek een goedbezochte Veteranenlezing plaats, onder de titel 'Vechten raakt.' Centraal stond het thema gevechtservaring. Wat is een gevecht? Wat doet dit met de militair? Wat wijst onderzoek uit? Majoor Mirjam Grandia en majoor Ralph van Kemenade vertelden openhartig over hun gevechtservaringen. Angelien Eijsink ging in op de politieke besluitvorming rond gevechtmissies. Volksfilosoof Bas Haring voegde er een beschouwing over gevecht in de moderne maatschappij aan toe met daarin de rake opmerking: "Datgene wat je raakt, is niet altijd leuk." Met de Veteranenlezing wilden het Nationaal Comité Veteranendag en het Vi kennis over veteranen delen en de publieke waardering voor veteranen [stimuleren](#).

10.

Home@Vi

Naast veteranen is het thuisfront officieel een doelgroep van het Vi, mede omdat het thuisfront voor veteranen zo belangrijk is en het thuisfront vaak als eerste merkt wanneer het niet goed gaat met een veteraan.

Tijdens de evaluatie van het veteranenbeleid werd duidelijk dat het thuisfront van postactieve veteranen relatief weinig aandacht krijgt. Daarom heeft het Vi in 2017 het project Home@Vi gelanceerd, aangestuurd door de 'coördinator thuisfrontzaken post-actieve veteranen'.

Bij Home@Vi kunnen thuisfronters terecht met vragen, maar het biedt leden van het thuisfront ook de gelegenheid om elkaar te ontmoeten of digitaal met elkaar in contact te komen. Daarom hebben we een besloten Facebookgroep voor het thuisfront opgericht. Verder organiseren we thuisfrontbijeenkomsten. Hiervan vond de eerste plaatsvond in november 2017.

Om aansluiting te krijgen bij de doelgroep, hebben we thuisfrontvrijwilligers geworven. Dit zijn voorlichtingsvrijwilligers, gespecialiseerd in thuisfront, simpelweg omdat zij zelf ook thuisfront zijn. We hebben nu acht getrainde thuisfrontvrijwilligers die, namens het Vi en daarmee Home@Vi, verschillende thuisfrontinformatiedagen en thuisfrontontmoetingsdagen bezoeken.

Besloten Facebookgroep

Op 23 februari 2017 is de Facebookgroep Home@Vi opgericht. In deze besloten groep delen de leden hun ervaringen als partner, ouder of kind van een veteraan. Aanmelden gaat via het webformulier en na een controle worden de leden toegevoegd aan de groep.

Aantal leden op 23 februari 2017: 0
Aantal leden op 31 december 2017: 111

Getrainde vrijwilligers

■ Thuisfront (100%)

10.

Activiteiten

Home@Vi heeft in 2017 aan verschillende activiteiten deelgenomen. Zo hebben we een presentatie gegeven aan een kerkelijke gemeente en ondersteunen we Defensie met het verstrekken van ondersteuning. Daarnaast zijn we op bezoek geweest bij een veteraan en zijn echtgenote die hun 75-jarige huwelijk vierden en hielpen we verschillende veteranenverenigingen.

Ook waren er overige evenementen en activiteiten waarbij Home@Vi aanwezig was of die Home@Vi (mede) heeft georganiseerd:

- *Indiëherdenking in Roermond*
- *Veteranendag van de Koninklijke Luchtmacht*
- *Fakkeltocht Roermond*
- *Nederlandse Veteranendag*
- *Vrijwilligerstraining*

Enkele reacties over het verloop van deze dag:

"Goed georganiseerde en verzorgde dag, voor herhaling vatbaar!"

"Het was een feest van herkenning."

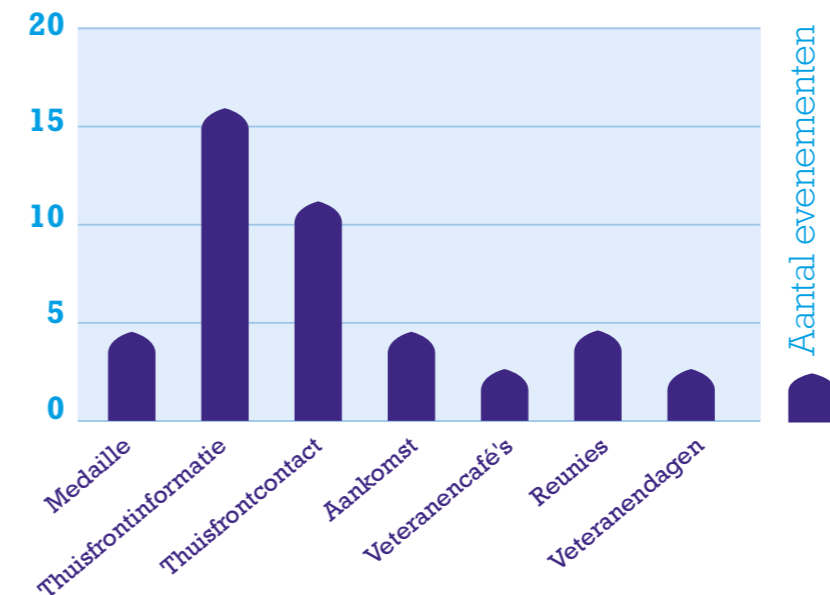
"Ik hoop dat jullie hiermee door gaan, ik ben er zeker bij."

"Eindelijk even mijzelf kunnen zijn."

"Fijn dat iedereen mij hier begrijpt met een half woord."

Home@Vi

Hieronder staat een overzicht van andere evenementen waarbij Home@Vi aanwezig was in 2017.

Ook was er in 2017 de eerste **Home@Vi Ontmoetingsdag**. Op deze dag waren 26 thuisfronters aanwezig, 24 vrouwen en 2 mannen. De thuisfronters hadden verschillende relaties met / tot een veteraan:

- *22 partners van een veteraan*
- *2 ouders van een veteraan*
- *2 kinderen van een veteraan*

Ze kwamen voornamelijk om andere thuisfronters te ontmoeten en ervaringen te delen en gaven deze dag een 8.3!

11.

Draaginsigne Gewonden (DIG)

Op verzoek van het Ministerie van Defensie verzorgt het Vi de secretariële en administratieve ondersteuning van de Centrale Adviescommissie Draaginsigne Gewonden (CADIG). Deze commissie behandelt de aanvragen voor toekenning van het draaginsigne aan actieve en postactieve veteranen die tijdens de inzet onder oorlogsomstandigheden en daarmee vergelijkbare omstandigheden met een bepaalde ernst gewond zijn geraakt.

Cijfers DIG

6

De CADIG kwam
6x bijeen

3

Het DIG is 3x bij
het Vi uitgereikt

25

CADIG heeft 25x
toekennen
geadviseerd

33

CADIG heeft 33x
afwijzen
geadviseerd

Werkzaamheden

voor Defensie

Nobelprijs voor de Vrede

Als erkenning voor ruim 9.000 Nederlandse veteranen die in de periode 1948-1988 aan een van de dertien VN-vredesmissies deelnamen die in 1988 de Nobelprijs voor de Vrede kregen toegekend, heeft de minister van Defensie drie jaar geleden besloten een draaginsigne 'Nobelprijs VN militairen' in te stellen. Van de veteranen die recht hebben op het draaginsigne maakte ruim 95% deel uit van UNIFIL (1979-1985). Om in aanmerking te komen voor het draaginsigne geldt een uitzendtijd van minimaal dertig dagen. Eind december 2017 zijn er in totaal 8.043 draaginsignes verstrekt, waarvan iets minder dan de helft op verzoek van de veteraan per post opgestuurd werd. De andere helft is uitgereikt op een kazerne, gemeente of het Veteraneninstituut. Er zijn nog ongeveer honderd aanvragen in behandeling.

Zilveren Roos

In 2012 is de Zilveren Roos ter beschikking gesteld aan veteranen die zijn/haar partner/familielid/ vriend/ vriendin extra willen bedanken voor de verkregen steun tijdens de missie. Er werden tussen 2012 en 2015 ongeveer 5.610 Zilveren Roosjes verzonden. Inmiddels wordt door Defensie een nieuwe waardering uitgereikt, de Zilveren Anjer. De Zilveren Roos blijft via het Vi verkrijgbaar zolang de voorraad strekt. In 2016 verzond het Vi 33 Zilveren Roosjes.

12.

Onderstaand overzicht is een weergave van het totale personeelsbestand van het Vi, dus inclusief het defensiepersoneel. De formatie van het defensiepersoneel bedraagt 5,7 VTE

Veteranenloket
(medewerkers Vi)

Communicatie,
Maatschappelijke
Erkenning en
Educatie

Kennis- en Onderzoeks-
centrum (KOC)

Staf (inclusief coördinator
geestelijke
verzorging)

Totaal

In 2017 zijn bij de afdeling communicatie een tweetal vacatures ontstaan en gevuld. Dit betreffen de functies communicatieadviseur en coördinator educatief programma 'Veteraan in de Klas.' Tevens is de afdeling uitgebreid met de functie coördinator thuisfrontactiviteiten (voor postactieve veteranen). Aangezien het Vi jaarlijks aanwezig is bij een groot aantal activiteiten, is in november een pilot gestart met een bureau activiteiten binnen de afdeling. De bezetting komt uit de bestaande formatie van het Vi. Op de afdeling heeft een stagiair gewerkt aan een communicatieproject.

Personeel

Door de grote hoeveelheid werkzaamheden, activiteiten en evenementen die het Vi organiseert of ondersteunt is de behoefte aan een facilitair medewerker ontstaan. Deze medewerker komt uit de formatie van het Vi en is ingedeeld bij de staf. In 2017 is in de CAO Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening (nieuwe naam: Sociaal Werk Nederland) een aantal nieuwe regelingen ingevoerd, waaronder de generatieregeling voor oudere werknemers. Eén van de secretaresses maakt hiervan inmiddels gebruik, waardoor een tekort aan secretaariële ondersteuning ontstond. In december 2017 is deze ruimte ingevuld door het aannemen van een parttime secretaresse. Dit heeft er toe geleid dat de bezetting enkele tienden van een VTE is gestegen. Op de afdeling heeft een stagiair een afstudeerproject voor een HR studie gedaan.

Op het KOC zijn geen noemenswaardige personeelswijzigingen geweest in 2017. Op de afdeling hebben twee stagiairs gewerkt aan een studieproject. Het Veteranenloket heeft te maken gehad met wat verschuivingen van personeel binnen het Vi. Hierdoor werd het mogelijk een aantal medewerkers meer arbeidsuren toe te kennen en is in december een vacature loketmedewerker ingevuld.

Ziekteverzuim

Gemiddeld over het gehele jaar is het verzuimcijfer uitgekomen op 5,1%. Dit is voor het Vi vrij hoog in vergelijking met de verzuimcijfers van eerdere jaren. Dit komt door langdurige ziekte van enkele medewerkers, van wie de meeste in de loop van het jaar zijn hersteld.

Personeelsvertegenwoordiging (PVT)

De PVT is in 2017 op sterkte gebracht. Eerder in het jaar was het aantal leden teruggelopen tot drie, maar met het toetreden van twee medewerkers werd het gewenste aantal van vijf leden weer bereikt. Alle afdelingen van het Vi zijn in de PVT vertegenwoordigd. Naast de verschillende ad hoc bijeenkomsten van de PVT zelf heeft de PVT in 2017 twee keer overlegd met de directeur en éénmaal met twee leden van het bestuur. Verder hebben vier leden van de PVT aan het eind van het jaar een tweedaagse aan het PVT-werk gerelateerde cursus bij de OR Academy gevolgd.

Geestelijke verzorging

Geestelijke Verzorging

Tijdens de jaarvergadering van alle geestelijk verzorgers b.d. die een deel van hun tijd besteden aan zorg voor de veteraan en het bezoeken van inloophuizen en ontmoetingscentra, werden we geïnformeerd over recente ontwikkelingen bij het Veteranenloket en binnen de vrijwilligersorganisatie van het Vi. Een wens voor 2018 werd geuit: enige scholing in het omgaan met het thuisfront van de getraumatiseerde militair. De vrijwilligers gaven met genoeg ondersteuning in de vorm van een luisterend oor voor het publiek dat de succesvolle voorstellingen van veteraan Erik Krikke en diens band Seven Bridges bezocht. De show 'Operatie Geslaagd' trok volle zalen en maakte veel emoties los. Daarnaast verleende Erik Krikke kosteloos medewerking met zijn band aan de dienst die majoor Marco Kroon RMWO hield in de Kloosterkerk in Den Haag. Kroon stond vanaf de kansel stil bij het geloof, ongeloof en bijgeloof, die hem door al zijn missies heen hielpen, toen hij in november zijn Preek van de Leek hield.

Rond de verjaardag van de Verenigde Naties organiseert de geestelijke verzorging sinds 2004 een moment van bezinning en herdenking voor de nabestaanden van omgekomen Nederlandse militairen tijdens missies. Na een viering wandelden we ook dit jaar met fakkels van een kapel in Roermond naar het Monument voor Vredeoperaties in een lange stoet van 75 mensen, om te memoreren dat de vredesvlam niet mag doven.

Op initiatief van de directeur van het Vi, startte in september een pilot van een jaar om een gerichte poging te doen veteranen die aandacht mijden, bijvoorbeeld vanwege eerdere teleurstellingen, de hand te reiken. Een geestelijk verzorger en een militair, zelf ervaringsdeskundige, gebruiken hun netwerk en subtiliteit om duidelijk te maken dat zij om deze groep blijven geven. Zonder agenda, gewapend met tijd en aandacht, reizen ze het land door en bouwen aan vertrouwen door te ontmoeten.

De coördinator nam zelf deel aan de klinisch pastorale vorming, een traject van meerdere weken scholing, om de beroepsvaardigheden te actualiseren.

13.

Financiën

Het Vi ontvangt jaarlijks een subsidie van het Ministerie van Defensie. Buiten deze subsidie heeft het Vi geen andere (vaste) bronnen van inkomsten. De subsidie van het Ministerie van Defensie bestaat uit een vergoeding voor alle kosten die het Vi maakt in het kader van de uitvoering van het veteranenbeleid van Defensie. De hoogte van de subsidie is gebaseerd op een door het Vi-bestuur vastgesteld en door Defensie geaccordeerd activiteitenplan en begroting.

Over het boekjaar 2017 is een positief exploitatieresultaat behaald van € 288.225. De omvang van de egalisereserve (totaal van het algemeen en bestemd deel) is door het Ministerie van Defensie gemaximaliseerd op 10% van het subsidiebedrag (BS2011004816). Met het addendum op de subsidiebeschikking 2017 van MINDEF (BS2017035536 dd. 19-12-2017) is eind 2017 eenmalig 22% van het subsidiebedrag als egalisereserve (€ 1.229.036) toegestaan.

In de loop van 2017 heeft het Vi het activiteitenplan en de begroting 2018 ingediend bij het Ministerie van Defensie. Op basis hiervan heeft het Ministerie van Defensie voor 2018 een voorlopige subsidie toegekend van € 5.269.520 (beschikking BS 2018003928 d.d. 21-03-2018). De subsidie voor 2018 is eenmalig verlaagd met € 400.000 t.b.v. specialistische zorg voor veteranen. Uit de onderrealisatie van 2017 is een bestemde egalisereserve gevormd, zodat deze eenmalige subsidieverlaging geen gevolgen heeft voor de uitvoering van het activiteitenplan 2018.

Het subsidiebedrag is ter dekking van de kosten voor:

- Dienstverlening en voorlichting aan veteranen (hoofdtak 1 convenant)
- Kennis- en onderzoeksfunctie (hoofdtak 2 convenant)
- Loketfunctie naar veteranenzorg (hoofdtak 3 convenant)
- Facilitaire dienstverlening (hoofdtak 4 convenant)

Het convenant is ondertekend door de voorzitter van het Vi (dr. G. Valk) en de Secretaris-Generaal van het Ministerie van Defensie (drs. E.S.M. Akerboom). In het ondertekende convenant staat beschreven welke taken het Vi op zich neemt, waarvoor een subsidie verkregen wordt.

ACTIEF	31 december 2017		31 december 2016	
	€	€	€	€
Materiële vaste activa				
Andere vaste bedrijfsmiddelen		40.033		52.040
Vlottende activa				
Overige vorderingen en overlopende activa	346.878		409.832	
Pensioenen	539		0	
Liquide middelen	2.006.163		1.710.650	
		<u>2.353.580</u>		<u>2.120.482</u>
		<u>2.393.613</u>		<u>2.172.522</u>
PASSIEF				
Eigen vermogen				
Algemene egaliseringsreserve	754.579		568.450	
Bestemde egaliseringsreserve	462.603		360.507	
		1.217.182		928.957
Kortlopende schulden				
Crediteuren	477.794		516.567	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	47.001		45.277	
Pensioenen	0		2.681	
Overige schulden en overlopende passiva	651.636		679.040	
		<u>1.176.431</u>		<u>1.243.565</u>
		<u>2.393.613</u>		<u>2.172.522</u>

Baten	Begroot		
	2017 €	2017 €	2016 €
Subsidie Ministerie van Defensie	5.586.525	6.005.000	5.146.232
Vergoeding Ministerie van Defensie inzake LZV	927.100	750.000	597.470
Baten in natura van Ministerie van Defensie	439.643	0	378.902
Financiële baten	217	3.500	1.674
Overige baten	2.570	1.000	2.979
Totaal baten	<u>6.956.055</u>	<u>6.759.500</u>	<u>6.127.257</u>
Lasten			
Dienstverlening en voorlichting	3.247.690	3.897.700	3.024.353
Kennis- en onderzoeksfunctie	664.526	570.500	659.496
Loketfunctie naar de Veteranenzorg	461.601	370.000	470.217
Facilitaire dienstverlening	2.294.013	2.078.700	2.032.938
Totaal lasten	<u>6.667.830</u>	<u>6.916.900</u>	<u>6.187.004</u>
Exploitatiesaldo totaal	<u>288.225</u>	<u>-157.400</u>	<u>-59.747</u>
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan bestemde egaliseringsreserve	142.066	20.000	194.600
Toevoeging aan algemene egaliseringsreserve	<u>430.291</u>	<u>-137.400</u>	<u>134.853</u>

A dark blue circular graphic containing the text 'Control-verklaring accountant' in white, bold, sans-serif font.

Aan:
het bestuur van Stichting 'Het Veteraneninstituut'

Ons oordeel

De in dit jaarverslag op pagina 26 opgenomen balans per 31 december 2017 en de rekening van baten en lasten over 2017 van Stichting 'Het Veteraneninstituut' te Doorn is ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening 2017 van Stichting 'Het Veteraneninstituut'.

Naar ons oordeel is in dit jaarverslag opgenomen balans per 31 december 2017 en de rekening van baten en lasten over 2017 in alle van materieel zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening 2017 van Stichting 'Het Veteraneninstituut'.

Samengevatte jaarrekening

De balans per 31 december 2017 en de rekening van baten en lasten over 2017 bevatten niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van RJ 640. Het kennismaken van balans per 31 december 2017 en de rekening van baten en lasten over 2017 en onze verklaring daarbij kan derhalve niet in de plaats treden van het kennismaken van de gecontroleerde jaarrekening van Stichting 'Het Veteraneninstituut' en onze controleverklaring daarbij.

De balans per 31 december 2017 en de rekening van baten en lasten over 2017 en de gecontroleerde jaarrekening bevatten geen weergave van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sinds de datum van onze controleverklaring van 24 april 2018.

De gecontroleerde jaarrekening en onze controleverklaring daarbij

Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij de gecontroleerde jaarrekening 2017 van Stichting 'Het Veteraneninstituut' in onze controleverklaring van 24 april 2018.

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de samengevatte jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de balans per 31 december 2017 en de rekening van baten en lasten over 2017 op basis van de grondslagen ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel of balans per 31 december 2017 en de rekening van baten en lasten over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent zijn met de gecontroleerde jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810 'Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten'.

Enschede, 24 april 2018

*Ten Kate Huizinga Accountants + Belastingadviseurs NV
w.g. G.J.H. Oude Voshaar RA*

Nawoord

Blik achterom en vooruit.

Er wordt wel eens gezegd dat veranderingen alleen echt zijn in hun tastbare effecten. Wat dat betreft verliep 2017 anders dan gedacht; een aantal belangrijke verwachtingen werd nog niet ingevuld. Zo ziet het actiepuntenplan -behorend bij de aanbevelingen uit de evaluatie van het veteranenbeleid- pas in de loop van 2018 het levenslicht. Kwaliteit boven snelheid, zo luidt ongetwijfeld het devies van Defensie.

2017 is daarmee veel meer een jaar van consolidatie geworden dan een jaar van belangrijke veranderingen op macroniveau. Toch hebben we met het Vi niet bepaald stilgezeten. Langs verschillende sporen is ingezet op versterking van de zelfredzaamheid van de postactieve veteraan en zingeving bij het hervinden of behouden van een plaats in de samenleving. Versterken van veteranennetwerken en meer aandacht voor het thuisfront, de directe relaties van de veteraan, zijn belangrijke ontwikkelingen die ook bijdragen aan het lokaal verbinden met de samenleving. Veteranenontmoetingscentra en inloophuizen spelen daarbij een belangrijke rol als herkenbaar baken en ontmoetingspunt.

In 2018 gaan we verder op de ingezette weg, zetten we de thuisfrontpilot "Home@Vi" door en gaan we regionaal en lokaal nog meer activiteiten ontplooiën, gericht op het verbinden van veteranen en hun

families onderling en met de samenleving. 'Thuisfront' wordt ook het jaarthema voor 2018 en dat betekent dat het nodige onderzoek plaatsvindt naar de belevingen en behoeften van de directe relaties rond de postactieve veteraan.

Inspiratiebijeenkomsten voor gemeenten voor hun lokale veteranendag worden uitgebreid met enkele pilots waarbij we veel meer partijen op regionaal niveau gaan verbinden en waardoor hopelijk ook het nuldelijns ondersteuningssysteem wordt versterkt. We gaan door met het stimuleren van het oprichten van ontmoetingscentra en inloophuizen en uiteraard ook met het succesvolle educatief programma 'Veteraan in de Klas', immers een belangrijk instrument in het kader van het vergroten van bekendheid, begrip en waardering.

Komend jaar krijgt ook de pilot Veteranenportaal verder vorm, waarbij samenwerking wordt gezocht met Defensie, en met de certificering van het Veteranenloket als toegangspoort tot de zorgketen. Daarbij zal er extra aandacht zijn voor de spelregels om systemen werkbaar te houden en het afdekken van risico's in relatie tot de aangescherpte wetgeving inzake de bescherming van persoonsgegevens.

Kwetsbare groepen krijgen in 2018 extra aandacht. Te denken valt daarbij aan een pilot gericht op het opsporen van veteranen die extra aandacht nodig hebben om weer de weg terug te vinden naar een plaatsje in de samenleving. Een ander voorbeeld is een voor eind mei geplande grote bijeenkomst voor Molukse KNIL-veteranen in Doorn.

De mens staat altijd centraal binnen het Vi. Het succes van onze dienstverlening aan veteranen, hun families en de samenleving staat of valt verder met de kwaliteit en toewijding van bestuurders, medewerkers en vrijwilligers. Ik eindig deze terug- en voorblik met dankzegging aan al diegenen die hun schouders hebben gezet onder erkenning, waardering en zorg voor onze bijzondere doelgroep. Maar er is nog genoeg te doen, en dus doe ik ook graag in 2018 weer een beroep op uw inzet. Stoppen is geen optie.

Ludy de Vos,
Directeur Veteraneninstituut

Colofon

Uitgave

Stichting het Veteraneninstituut, Doorn

Vormgeving en realisatie

de Hoop&Koning, grafisch meer, Driebergen

Fotografie

Maarten de Groot

Veteraneninstituut

Veteraneninstituut

Jaarverslag 2017